



**KAPITAŁ LUDZKI**  
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Projekt współfinansowany przez  
Unię Europejską w ramach  
Europejskiego Funduszu  
Społecznego

**UNIA EUROPEJSKA**  
EUROPEJSKI  
FUNDUSZ SPOŁECZNY



<b>Nazwa przedmiotu</b>		<b>Kod ECTS</b>	
Pamięć kulturowa		8.0.10027	
<b>Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot</b>			
Zakład Rosjoznawstwa, Literatury i Kultury Rosyjskiej			
<b>Studia</b>			
<b>wydział</b>	<b>kierunek</b>	<b>poziom</b>	<b>pierwszego stopnia</b>
Wydział Filologiczny	Filologia rosyjska	forma	stacjonarne
		moduł	literacko-kulturowa
		specjalnościowy	
		specjalizacja	wszystkie
<b>Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)</b>			
dr Svetlana Pavlenko; prof. UG, dr hab. Monika Rzczycka; dr Liliana Kalita; prof. UG, dr hab. Diana Oboleńska; dr Katarzyna Arciszewska-Tomczak			
<b>Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin</b>		<b>Liczba punktów ECTS</b>	
<b>Formy zajęć</b>		2	
Konwersatorium		semestr 4: 2 ECTS	
<b>Sposób realizacji zajęć</b>			
zajęcia w sali dydaktycznej			
<b>Liczba godzin</b>			
Konwersatorium: 30 godz.			
<b>Termin realizacji przedmiotu</b>			
2022/2023 letni			
<b>Status przedmiotu</b>		<b>Język wykładowy</b>	
fakultatywny (do wyboru)		- polski w wymiarze 30.00%	
		- rosyjski w wymiarze 70.00%	
<b>Metody dydaktyczne</b>		<b>Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne</b>	
- Analiza tekstów z dyskusją		<b>Sposób zaliczenia</b>	
- Wykład konwersatoryjny		Zaliczenie na ocenę	
- Wykład problemowy		<b>Formy zaliczenia</b>	
		- wykonanie pracy zaliczeniowej - projekt lub prezentacja	
		- ustalenie oceny zaliczeniowej na podstawie ocen częściowych otrzymywanych w trakcie trwania semestru	
		- kolokwium	
		<b>Podstawowe kryteria oceny</b>	
		Student otrzymuje zaliczenie na podstawie:	
		• czynnego udziału w zajęciach, systematycznego przygotowywania w formie ustnej i/lub pisemnej zagadnień wskazanych przez prowadzącego – 20%,	
		• praca zaliczeniowa – 30%,	
		• pisemnego lub ustnego kolokwium – 50%.	
		Obecność na zajęciach jest obowiązkowa. Zaliczenie nieobecności na konsultacjach nie później niż do końca semestru.	
<b>Sposób weryfikacji założonych efektów kształcenia</b>			

zakładany efekt uczenia się	dyskusja	praca zaliczeniowa	kolokwium
Wiedza: K_W04, K_W05, K_W08, K_W11, K_W14, K_W16	x	x	x
Umiejętności: K_U01, K_U02, K_U03, K_U05, K_U07, K_U10, K_U14	x	x	x
Kompetencje społeczne: K_K01, K_K07	x		

### Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi

#### A. Wymagania formalne

Wybór specjalności literacko-kulturowej

#### B. Wymagania wstępne

Znajomość języka rosyjskiego w stopniu umożliwiającym realizację założonych efektów kształcenia

### Cele kształcenia

Celem przedmiotu jest zapoznanie studentów z mechanizmami funkcjonowania pamięci kulturowej oraz teoretycznymi i praktycznymi podstawami memory studies. Szczególny nacisk kładzie się na przedstawienie współczesnego wymiaru pamięci kulturowej w Rosji, ukazanie rozmaitych kulturowych praktyk pamięci i zapomnienia. Ponadto, celem zajęć jest dostarczenie studentom narzędzi do analizy kategorii pamięci w badaniach literaturoznawczych.

### Treści programowe

Pojęcie pamięci i jej typy; sztuka pamięci i kultura pamięci; zwrot pamięciowy, memory studies; koncepcje pamięci zbiorowej (Maurice Halbwachs, Aby Warburg); miejsca pamięci (Pierre Nora) i pamięć miejsc; teorie pamięci Jana i Aleidy Assmannów; koncepcja postpamięci (Marianne Hirsch); polska kultura pamięci a rosyjska kultura pamięci (wybrane zagadnienia); główne kierunki polityki pamięci we współczesnej Rosji; media i pamięć; literatura i pamięć: literatura jako medium pamięci, pamięć literatury, pamięć w literaturze; analiza wybranych dzieł literackich.

### Wykaz literatury

A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):

A.1. wykorzystywana podczas zajęć

Prowadzący każdorazowo aktualizuje i ustala zestaw literatury przedmiotu obowiązującej w danym semestrze, uwzględniając jej dostępność i przydatność do zajęć.

Assmann A., Między historią a pamięcią: antologia, Warszawa 2013.

Assmann J., Pamięć kulturowa. Pismo, zapamiętywanie i polityczna tożsamość w cywilizacjach starożytnych, przeł. A. Kruczyńska-Pham, Warszawa 2008.

Connerton P., Jak społeczeństwa pamiętają, przeł. M. Napiórkowski, Warszawa 2012.

Delaperrière M., Miejsca pamięci czy pamięć miejsc? Kilka refleksji na temat uobecniania przeszłości w literaturze współczesnej, „Ruch Literacki” 2013, z. 1 (316), s. 49-61.

Erlil A., Kultura pamięci. Wprowadzenie, przeł. A. Teperek, Warszawa 2018.

Fenomen Rosji. Pamięć przeszłości i perspektywy rozwoju. Część 1: Pamięć o przeszłości w idei i kulturze Rosji, red. M. Kowalska, M. Kuryłowicz, Kraków 2014.

Goff J., Historia i pamięć, przeł. A. Gronowska, J. Stryczyk, wstęp P. Rodak, Warszawa 2007.

Golka M., Pamięć społeczna i jej implanty, Warszawa 2009.

Halbwachs M., Społeczne ramy pamięci, przeł. M. Król, Warszawa 1969.

Hirsch M., Pokolenie postpamięci, przeł. M. Borowski, M. Sugiera, „Didaskalia. Gazeta Teatralna” 2011, nr 105, s. 28-36.

Hirsch M., Żaloba i postpamięć, przeł. K. Bojarska, [w:] Teoria wiedzy o przeszłości na tle współczesnej humanistyki, red. E. Domańska, Poznań 2010.

Kosowska E., Pamięć jako zjawisko kulturowe, [w:] Pamięć jako kategoria rzeczywistości kulturowej, red. J. Adamowski, M. Wójcicka, Lublin 2012, s. 47-59.

Kultura jako pamięć. Posttradycyjalne znaczenie przeszłości, red. E. Hałas, Kraków 2012.

Modi memorandi: leksykon kultury pamięci, red. M. Saryusz-Wolska, R. Traba, Warszawa 2014.

Nora P., Między pamięcią i historią: Les lieux de Mémoire, przeł. P. Mościcki, „Archiwum” 2009, nr 2, s. 4-12.

Pamięć i miejsce. Perspektywa społeczno-edukacyjna, red. M. Mendel, W. Theiss, Gdańsk 2019, s. 187-221.

Pamięć, przestrzeń, tożsamość, red. Sławomir Kaprański, Warszawa 2010.

Ricoeur P., Pamięć, historia, zapomnienie, przeł. J. Margański, Kraków 2006.

Szpociński A., Miejsca pamięci, „Teksty Drugie” 2008, nr 4, s. 11-20.

Szacka B., Historia, pamięć zbiorowa, mit, Warszawa 2006.

Tabaszewska J., Od literatury jako medium pamięci do poetyki pamięci. Kategoria pamięci kulturowej w badaniach nad literaturą, „Pamiętnik Literacki” 2013, nr 4, s. 53-72.  
 Warburg A., Atlas obrazów Mnemosyne, przeł. P. Brożyński, M. Jędrzejczyk, Warszawa 2016.  
 Yates F., Sztuka pamięci, przeł. W. Radwański, Warszawa 1977.  
 Ачкасов В., «Политика памяти». Российский случай, [w:] Fenomen Rosji. Pamięć przeszłości i perspektywy rozwoju. Część 2: kontekst polityczny i gospodarczy, red. J. Diec, A. Jach, Kraków 2014, s. 103-110.  
 Лотман Ю.М., Память культуры. История и семиотика, <http://www.philology.ru/literature1/lotman-96.htm>.  
 Лотман Ю.М., Память в культурологическом освещении, <http://www.philology.ru/literature1/lotman-92f.htm>.

**B. Literatura uzupełniająca**

Kobielska M., Polska kultura pamięci w XXI wieku. Dominanty: zbrodnia katyńska, powstanie warszawskie i stan wojenny, Warszawa 2016.  
 Sierbińska A., Konstrukcje pamięci: „postpamięć” Marianne Hirsch, postpamięć Christiana Boltanskiego, „Konteksty. Polska Sztuka Ludowa” 2010, nr 1.  
 Rybicka E., Miejsce, pamięć, literatura (w perspektywie geopoetyki), „Teksty Drugie” 2008, nr 1-2, s. 19-32.  
 Эткин А., Кривое горе. Память о непогребенных, пер. В. Макаров, Москва 2016.

<b>Kierunkowe efekty kształcenia</b>	<b>Wiedza</b>
K_W04, K_W05, K_W08, K_W11, K_W14, K_W16 K_U01, K_U02, K_U03, K_U05, K_U07, K_U10, K_U14 K_K01, K_K07	Student: <ul style="list-style-type: none"> <li>• zna i rozumie podstawową terminologię związaną z pamięcią kulturową, definiuje jej najważniejsze problemy oraz ma uporządkowaną wiedzę szczegółową w wybranych obszarach wiedzy o kulturze i realiach społeczno-historycznych Rosji (K_W05),</li> <li>• ma uporządkowaną wiedzę z różnych dziedzin kształtujących rosyjską pamięć kulturową np. z zakresu literatury rosyjskiej (K_W04),</li> <li>• ma wiedzę o powiązaniach kategorii pamięci kulturowej z innymi naukami humanistycznymi oraz pokrewnymi (K_W08),</li> <li>• ma uporządkowaną wiedzę o głównych kierunkach rozwoju i najważniejszych nowych osiągnięciach w zakresie wiedzy o kulturze (K_W11),</li> <li>• zna i rozumie podstawowe metody analizy i interpretacji różnych wytworów kultury właściwe dla tradycji europejskiej i rosyjskiej, teorii lub szkół badawczych w zakresie wiedzy o kulturze (K_W14),</li> <li>• ma wiedzę o instytucjach kultury, w tym przede wszystkim kultury rosyjskiej i orientację we współczesnym życiu kulturalnym, w tym o realnym dostępie do wytworów kultury (K_W16).</li> </ul>
	<b>Umiejętności</b>  Umiejętności Student: <ul style="list-style-type: none"> <li>• potrafi zdobywać, selekcjonować, analizować i utrzymywać wiedzę z wykorzystaniem różnych źródeł w sposób uporządkowany i systematyczny (K_U01),</li> <li>• opanował i stosuje umiejętności badawcze w zakresie literaturoznawstwa, kulturoznawstwa korzystając z zaleceń i wskazówek opiekuna naukowego (K_U02),</li> <li>• umie samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać swoje umiejętności badawcze kierując się wskazówkami opiekuna naukowego (K_U03),</li> <li>• potrafi posługiwać się podstawowymi ujęciami teoretycznymi, paradygmatami badawczymi i pojęciami właściwymi dla literaturoznawstwa i wiedzy o kulturze (K_U05),</li> <li>• potrafi rozpoznawać różne rodzaje wytworów kultury i literatury rosyjskiej, a także przeprowadzić ich krytyczną analizę i interpretację z zastosowaniem typowych metod, w celu określenia ich znaczeń, oddziaływania społecznego, miejsca w procesie historycznokulturowym i historycznoliterackim (K_U07),</li> <li>• posiada umiejętność merytorycznego argumentowania z wykorzystaniem poglądów innych autorów oraz formułowania wniosków (K_U10),</li> <li>• prezentuje efekty swojej pracy w języku polskim i rosyjskim w przejrzystej, usystematyzowanej i przemyślanej formie, z zastosowaniem różnorodnych nowoczesnych metod i technik (K_U14).</li> </ul>
	<b>Kompetencje społeczne (postawy)</b>  Student: <ul style="list-style-type: none"> <li>• ma świadomość zakresu swojej wiedzy filologicznej i umiejętności fachowych oraz</li> </ul>

	rozumie potrzebę dalszego, ciągłego rozwoju własnych kompetencji (K_K01), • uznaje i szanuje różnice punktów widzenia determinowane różnym podłożem językowym, narodowym i kulturowym (K_K07).
--	---

**Kontakt**

svetlana.pavlenko@ug.edu.pl